

SÖYLEŞİ: DİLEK AYDIN

CAN EVRENOL

KORKU TÜRÜNÜN ANTI-STATÜKOCU DURUŞU

İlk filmi *Vidalar* (2006) ile kısa film dünyasına adım atan Can Evrenol, sonrasında yine korku türünde yaptığı *Sandık* (2007), *Kurban Bayramı* (2008), *Büyük Annem* (2008) gibi kısa filmleriyle yurtiçi ve yurtdışında birçok festivale konuk oldu. En son filmi, *To My Mother and Father* ile dünyanın en önemli korku filmi festivallerden Fantasticfest ve Sitges'e davet edilmesinin ardından, kendisiyle kısa korku filmi yapmak ve korku sineması üzerine kısa bir sohbet gerçekleştirdik.

Öncelikle korku janrında kısa film yapmaya nasıl karar verdin, biraz ondan konuşalım. Yani, eskiden beri "geek" bir tarafın var mıydı, yoksa sonradan mı gelişti? Bildiğin kadarıyla son zamanlarda korku türünden başka bir türde film yapmıyorsun, ilk filmin *Vidalar* biraz daha farklıydı ama sanki onda da bir gerilim unsuru hakimdi. *Vidalar*'dan sonra yaptığın kısa filmlerse klasik anlamda korku filmi janrına daha yakın. Yurtdışında aldığın sinema eğitiminin bunda nasıl bir etkisi oldu?

Eskiden beri bir "geek" tarafım olduğunu söyleyebilirim, evet. Ama korku edebiyatı aslında benim için hâlâ çok yeni. Çocukluktan beri benim en sevdiğim janr hep bilimkurgu olmuştur. Korku janrı benim için bir anlamda yeni, ama bir anlamda da çok eski. Yeni, çünkü benim korku sinemasıyla gerçek anlamda tanışmam ancak 20 yaşından sonra Metin Demirhan'ın Atılğan Kült Shop'unu ziyaret etmemle başladı. Hayatım boyunca hep sinema âşığıydım ama underground filmlere açılan bir kapı olmamıştı hiç benim için. Kült Shop'a gitmeye başladıktan sonra hem Romero, Lynch, Cronenberg, Argento, Fulci, Takashi Miike, 80'lerin slasher filmleri, Calligari, Dracula, Nosferatu, gibi klasiklerle tanıştım, hem de Haneke, Noe, Zulawski, Seidl filmleri gibi, korku filminden daha korkunç sanat filmleriyle tanıştım. Aklınıza gelebilecek her türlü korku klasiğini bu yaştan sonra izledim.

Ancak bir yandan da korku edebiyatı benim için çok eski.

Anaokulunda kolu bir aslan tarafından koparılmış ve kanlar fışkıran bir adam çizdiğim için öğretmenimin annemle konuştuğunu hatırlıyorum. Sonra yine çok küçük yaşta Çaykovski'nin Kuğu Gölü Balesi'ndeki karanlık havadan ne kadar etkilendiğimi unutamıyorum. İkinci sınıfta Heavy Metal albümlerinin kapaklarına olan hayranlığım ve Iron Maiden ve Manowar'ın müziklerinde bulduğum naif mahşeri hissiyattan aldığım keyif de hâlâ değişmedi. Bir James Bond filminde işkence olsun diye bir adamın makara sistemiyle bir köpekbalığının havuzuna yem edilmesi veya Indiana Jones'daki büyücünün adamın kalbini sökmesi gibi sahneler, çocukluğumda hayal dünyamı en çok meşgul eden şeylerdi.

Tür filmi yapmaya odaklanmak sana kendini kısıtlanmış hissettirmiyor mu? Yani anlatmak istediklerini hep korku janrında anlatmak zorundaymışsın gibi hissediyor musun? Senin için olumlu ya da olumsuz tarafları neler tür filmi yapmanın?

Ben aslında bir film yaparken bir korku filmi yapayım diye yola çıkmıyorum; sanat filmi yapmak için yola çıkıyorum. Zaten filmlerimin de tam anlamda klişe korku kalıplarına sığmadığını düşünüyorum. Ben aslında korku edebiyatının özündeki yaradılışa isyanı ve anti-statükocu duruşu seviyorum. Onun için sinema yapmaya başlar başlamaz filmlerimde korku unsurları olmasına şaşırıyorum. Ama hayatımın so-

nuna kadar yapacak olduğum bir şey olduğunu da sanmıyorum bunun. Ayrıca bir Haneke filminde veya bir Demirkubuz filminde de ben korku edebiyatını buluyorum. Daha doğrusu dehşeti buluyorum. Bir karı-koca arasındaki yozlaşmış bir aşk ve onların sessizce yan yana oturduğu, bir giallo filmindeki herhangi bir sahneden çok daha korkunç ve dehşet verici buluyorum. Zaten bizdeki 'korku filmi' etiketi çok enteresan ve biraz da yanıltıcı. Ben esas olarak bu dehşet duygusunu yaratmaya çalışıyorum. İngilizce, Almanca ve Fransızca'daki 'horror' da korku değil, dehşet mânâsına gelir. İspanyolca'da korku filmi 'terror film' olarak geçer. Ben de korku filmi yapmaktan çok, seyirciye bir dehşet duygusunu aktarmak istedim sanırım bugüne kadar filmlerimde.

Fantasticfest ve Sitges gibi festivallere davet edilmek ve orda bulunmak sana neler kattı, gözlemlerinden biraz bahseder misin? Bunun kariyerine nasıl bir etkide bulunacağını düşünüyorsun, seni uzun metraj yapmak konusunda cesaretlendiriyor mu?

Şöyle söyleyeyim, sırf Fantasticfest'e tekrar bir film yönetmeni olarak gitmek için bile film çekerim, o kadar yüreklendirdi beni o ortam! Zaten bu iki festivale katılabilmek benim için birkaç yıldır telaffuz etmeye tam cesaret edemediğim rüya hedeflerdi. Bu festivallerde hem Hollywood, hem b-film dünyasından en saygı duyduğum ve sevdiğim korku yönetmenleriyle, oyuncularıyla tanışma fırsatı buldum. Daha önemlisi, ilk uzun metrajlarıyla sahneye çıkan ve ileride muhtemelen çok ses getirecek olan, çok yetenekli genç yönetmenlerle tanıştım. İspanya'dan, Finlandiya'dan, Brezilya'dan... Orada her sene büyüyen ve gelişen bir ekip var. Uluslararası korku ve fantastik film pazarına açılan en büyük pencere orası. Bu ekibin bir parçası olmak başlı başına bir ödül oldu benim için. Bu ekipteki insanlarla ilerki yıllarda ilişkiyi devam ettireceğimi ve beraber işler yapacağımızı sanıyorum. Fantasticfest ve ainitcoolnews.com'un sahibi Harry Knowles

Vidalar

ile yaptığım sohbet mesela benim için çok önemliydi. Harry Knowles'un sitesinde övdüğü, bu iyidir dediği film uçuyor, öyle bir adam. Bana uzun uzun ilk uzun metrajımda yapmam gerekenlerle ilgili nasihatlar verdi. Türkiye'den bu çizgide bir uzun metraj janr filmi çıkartırsan buradaki yerin hazır ve önün açık mesajı verdi resmen. Sitges'te de öyle. Bu, zaten yapmak istediğim bir şey için önemli bir kamçı oldu diyebilirim.

Dünyada nasıl bir durumu var korku türündeki kısa filmlerin, tabii sadece korku filmleri üzerine festivaller de var ama sence üretim nasıl, mesela bu konuda en çok üretimi yapan belli ülkeler var mı? Son senelerde zombi filmlerinde bir patlama oldu örneğin, bu kısa metrajı da etkiliyor mu? Dünya'da ve Türkiye'de korku türü için nasıl bir gelecek görüyorsun?

Sinema var oldukça korku filmleri de olacak diye düşünüyorum. Tabii kısa korku filmleri de. İlk sinema filmi, beyazperdede seyircilerin üzerine doğru gelen bir tren sahnesinden ibaretti. Bunun da bir anlamda kısa korku filmi olduğunu söyleyebiliriz. O yüzden aslında bir değişiklikten bahsetmenin pek bir anlamı yok diye düşünüyorum. 80'ler gibi bir patlama veya 90'lar gibi bir kuraklıkta da değiliz.

Korku-komedi birleşimi hakkında ne düşünüyorsun? Son zamanlarda tekrar yükselen bir trend gibi geliyor bana, özellikle zombi filmleri furyasıyla.

Korku komedi janrı aslında 80'lerdeki korku filmi dalgasından beri bir yükselişte ama benim bu janrı pek sevdiğim söylenemez. Tutturması zor bir denge. Filmin kendini nasıl ele aldığı çok önemli. Fazla sululuk olunca veya korku olamıyor bari komedi olsun havası yakalanınca sevmiyorum ben. *Braindead*, *Tremors*, *Killer Clowns from Outer Space*, *Evil Dead 2* ve *Drag Me To Hell*, sevdiğim nadir korku komedilerden...

Can Evrenol sette

